

Kammarkollegiet

Yttrande

Stockholm 2020-06-23

Resegarantilagen och vouchrar

Svensk Försäkring har inbjudits att lämna synpunkter till Kammarkollegiet avseende de problem som kan uppkomma till följd av att vouchrar erbjuds för inställda paketresor istället för återbetalning av förskotterade medel.

Svensk Försäkring bedömer att detta är en komplex fråga. Utgångspunkten för att en resegaranti ska kunna tas i anspråk enligt resegarantilagen (2018:1218) är att researrangören av paketresan är insolvent. Resandet har i princip helt avstannat under ett antal månader för att nu åter försiktigt öppnas upp igen. Skälet till de inställda resorna är inte insolvens hos researrangören – eller för den delen flygbolag – utan att den svenska regeringen avråder från resor till andra länder samt att andra länder stängt sina gränser för turism (icke nödvändiga resor). Detta innebär att reglerna för att ianspråkta resegarantin inte är uppfylld då insolvens inte är grunden för den inställda resan.

Det återbetalningskrav som ställs på researrangören för den inställda resan ger en extrem belastning på företagets likviditet. Mot den bakgrunden har många researrangörer valt att utfärda "vouchers" på en framtida resa för att på det viset minska belastningen på likviditeten.

Vid en första anblick kan detta förefalla som en bra strategi, men det är inte helt självklart att en voucher tillvaratar problemet på bästa sätt. Researrangören har i de allra flesta fall redan betalat sina leverantörer för paketresan såsom flygbolag och hotell. Många researrangörer har inte fått dessa förskottsbetalningar återbetalade från leverantören, vilket i sig utgör ett avtalsbrott. Det finns en stor osäkerhet i vad mån återbetalning kommer att ske. Här vore det värdefullt om den svenska regeringen kan medverka till att flygbolag och hotell med flera lever upp till kravet på återbetalning av förskotterade belopp. Detta uppfattar vi vara det största problemet avseende likviditeten just nu.

Om resenären erhåller en voucher på motsvarande belopp som inbetalats för paketresan så innebär det att när vouchern ska utnyttjas i framtiden måste sannolikt researrangören betala leverantörer (flygbolag och hotell) en gång till. Ett undantag är om vouchern skulle utnyttjas för att boka exakt samma paketresa men vid annan tidpunkt, i vilket fall researrangören kan utnyttja den fordran man redan

har på sina leverantörer. I de allra flesta fall kommer dock inte resenären att boka exakt samma resa. Detta kan medföra en betydligt större likviditetspress på researrangören framledes än situationen är i dagsläget.

Det råder vad vi förstår även en viss oklarhet om vouchers omfattas av resegarantin då exempelvis presentkort och andra värdebevis undantas från resegarantin. Det har framförts att resegarantin är avsedd att möjliggöra återbetalning av en specifik resa som ställs in, eller avbryts, på grund av researrangörens insolvens. Vouchers, eller värdebevis, är till sin natur utformade att användas till att boka paketresor generellt och inte specifika resor.

Innan en försäkringsgivare ställer ut en resegaranti bedöms riskerna utifrån gällande lagstiftning och den verksamhet respektive researrangör bedriver. Om lagstiftningen skulle ändras retroaktivt och att generella värdebevis också skulle omfattas försätter det garantigivarna i ett sämre läge. Detta talar åtminstone för att olika former av vouchers – beroende på dess tillkomst - bör hanteras på olika sätt.

Av regeringens proposition (2017/18:226) till Ny resegarantilag, avsnitt 6.4.1 på sid 35 anges att:

”Som framgår av skäl 40 i paketresedirektivet bör inte heller mycket osannolika risker beaktas när detta på ett oproportionerligt sätt skulle inverka på kostnader för skyddet och därmed minska dess effektivitet. Som exempel anges att den situationen att flera av de största arrangörerna samtidigt ska hamna på obestånd. Det finns enligt regeringens bedömning fler exempel på mycket osannolika risker som inte resegarantisystemet ska behöva täcka.”

Vi menar att den nu uppkomna situationen med en världsomfattande pandemi med generell avrådan för icke nödvändiga resor över hela världen bör betraktas som en risk som oproportionerligt inverkar på kostnader för skyddet inom resegarantin. Mot den bakgrunden är det mer lämpligt med ett nationellt stöd till researrangörer för att hantera den prekära situation researrangörer har hamnat i.

Avslutningsvis vill vi lyfta några frågor som bör övervägas och vilka vi dock inte har några svar på. Det bör dock finnas en tydlighet i vilken giltighet en vouchers har.

- Bör det vara möjligt att ångra sig efter en tid och då inlösa vouchern till återbetalning av medel?
- Bör det gå att lösa in en voucher om någon kommer vara förhindrad att genomföra resa framledes, t ex på grund av sjukdom eller att personen avlidit?
- Hur bör ett värdebevis utformas? Räcker det med ett brev eller mail?
- Hur länge bör en voucher vara giltig? Dels kan det ta tid innan möjligheterna att resa utan förhöjd risk upphör, dels kan resenären ha andra planer för kommande år.

Svensk Försäkring

Mats Galvenius